

Telegraful

Organ național-bisericesc

Gratuit
Onor. Internat de fete al Asociațiunii
(Str. Șaguna) Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir pețit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază

Invățământul religios în școlile secundare

Atmosfera sufletească, a credincioșilor bisericii noastre de dincoace de munți, au stăpânit-o puternic, în tot trecutul depărtat sau apropiat, două curente paralele: unul național, altul religios.

Nu există instituție de seamă, și n'a fost personalitate marcantă la noi, care să nu se fi dezvoltat sub influența acestor două curente. Și ele vor să calăuzească mai departe acest colț de țară, cu avântul impetuosității lor tradiționale.

Mă voi ocupa de curentul religios în învățământul școlar.

Curentul religios pornește din adâncul sufletului nostru etnic milenar. Il alimentează misticismul tracic, credința până la jertfirea de sine a dacilor, înrânarea romană, martirajul prigonirilor antice și noi. L-a hrănit familia. L-a oferit contribuție prețioasă școala. Ear întărirea și desăvârșirea lui sânt darul bisericii noastre ortodoxe.

Azi însă izvoarele lui, limpezi și sălătorețe de ieri, prind a se subția. În multe familii s'a cuibărit duhul rău al vremii, scepticismul, chiar necredința. Și la țară, și mai ales la orașe. Am avut prilejul să văd părinți intelectuali, de mare răspundere socială, cari s'au plâns că n biserica «prea mult stau copiii lor în picioare», — dar n'aveau nimic de spus atunci, când

copiii lor n'au ascultat luni de-a rândul lecții de limbă română (căci nu era profesor) sau când, ca elevi de curs superior, nu știau nici rugăciunile elementare, căci acolo, de unde-au venit, nu li s'au cerut.

Este și mai penibilă acțiunea unor liber «cugetători», cari au intervenit la direcția școlară, să dispenseze odraslele lor de sub obligamentul de a cerceta biserica în Dumineci și sărbători. De altcum, cunosc un director de liceu, care susține că Dumineca e zi liberă a elevului. El merge sau nu merge la biserică, după dispoziție. Ci că e chestiune «particulară» a tinărului... Căci «legea și regulamentul școlar nu dispun mergerea sa la biserică».

Dar, să privim mai de aproape învățământul religios în școlile secundare:

1. Întâi, constatăm că studiul religiei este desconsiderat. Studii principale se propun în toate opt clasele liceului; așa: limba română, franceza, istoria, matematicile. Religia însă e restrânsă la șase clase. Elevul, tocmai în ultimele clase ale liceului, își încheagă cultura generală; acolo și formează concepția despre lume și viață; acolo se hotărășie pentru urmarea ordinii morale, — și eata ca tocmai acolo este lipsit total de contribuția cardinală a religiei... De aici provine numărul mare de intelectuali noi cu sufletul tulburat de concepții greșelnice.

2. La noi, în părțile ardelenale ale țării, e tolerată încă religia și în cele două clase din urmă. Dar, tolerată fiind, nu i se dă

materialul precis în programa analitică. Fiecare profesor propune ce-i convine: Unul Liturgică. Altul Morală. Altul earăș alt material; — lipsește deci unitatea învățământului religios în aceste două clase. Când trec unii elevi de la un liceu la altul, se întâmplă că învață în două clase acelaș material, ear alt material le rămâne cu totul necunoscut, fiind coincidentă de aceleași materii.

3. Elevii particulari nu sânt obligați a da examen din religie în cl. VII și VIII de liceu. Ei nu audiază prelegerile, nu stau sub influența educativă a școlii și nu sânt obligați nici măcar la consolidarea lor sufletească prin religie. — De aici apoi seria infinită a dramelor morale.

4. Lipsesc manualele școlare în numitele clase. Tolerată vremelnice, profesorii de religie nu s'au încumetat a tipări manuale, care azi-mâne puteau deveni de prisos. Așa că am ajuns să trăim în vremea manuscriselor.

Aș dori să se ocupe, de această stare îngrijorătoare, Venerata noastră superioritate bisericească, luând măsuri pentru a sana răul. Să se stabilească materiile, pe clase, în vederea unității învățământului. Să se intervină la Onor. minister, pentru a trece materia în programa analitică, — declarând religia studiu obligator în toate clasele secundare. Să se publice concurs pentru cele mai bune manuale școlare, din materiile fixate ca obiect de învățământ religios.

FOIȘOARA

Schița planului de activitate a preoțimii tractului Mediaș

— Dela conferența preoțească de toamnă —

...Mi a revenit sarcina să lucrez schița acestui plan de activitate, pentru a fi discutat aici în conferență și completat cu eventualele lipsuri ce le-ar avea, ca apoi planul să ne servească întutor ca îndreptar pentru activitatea din anul viitor.

Mai întâi natura lucrurilor mă face ca activitatea preotului, de peste un an, s'o împart în două părți generale: A. Activitate pastorală proprie zisă, și B. Activitate administrativă.

a) Activitatea pastorală se subîmparte în:

Predica în legătură cu serviciul public, Catehizarea,

Mărturisirea și cuminecarea — Ingrijirea bolnavilor,

Conducerea diferitelor societăți existente în parohie (Soc. Sf. Gheorghe, Reuniunea femeilor, Astra etc.)

b) Activitatea administrativă:

Conducerea oficiului parohial,

Conducerea consiliului și adunării parohiale, Reprezentarea bisericii în legătură cu oficiile publice. —

Premerse aceste împărțiri generale, trec la schița de plan împărțit după cele 4 anotimpuri ale anului și având în vedere în deosebi activitatea pastorală și administrativă dela sate.

1. Decembrie, Ianuar, Februar.

1. Predica. Foarte potrivit este timpul acesta de predică despre «Opera mântuirii prin Nașterea Domnului nostru Isus Hristos», despre botez, despre dragostea și nădejdea creștinească.

2. Catehizarea. Cu elevii școlii primare se va continua materialul religios-moral, prescris de programa analitică a statului. Pe lângă acest material se pot face deprinderi practice religioase luând materie, care nu se află în susamintita programă analitică, d. e. rugăciunile înainte și după masă, de dimineața și seara, colindele și cântări bisericești «Nașterea Ta Hristoase».

3. Societatea Sf. Gheorghe intră acum în deplină activitate. În fiecare Sâmbătă sau Du-

minecă seara să fie adunată tinerimea la localul de ședințe, unde pe lângă cetirea Sf. Scripturi din partea parohului, să se învețe cântările liturgice, colindele frumoase, scoțându-se din uz diferite colinde lipsite de frumusețe atât ca fond, cât și ca armonie. Preotul să caute în acest timp de iarnă să îndrume spre bine purtarea tinerimii la șezătoarea cu furca, unde feciorii nefiind supraveghiați fac și lucruri urâte din punct de vedere moral. Să se reglementeze jocul tinerimii la Crăciun, oprindu-se «Butea», aducerea și consumarea de beutură în măsură prea mare.

4. Casa culturală să fie deschisă în Dumineci și sărbători, să fie provăzută cu gazete pentru popor. Participarea preotului din când în când este recomandabilă, întrucât contribuie cu sfaturile sale.

5. Biblioteca să fie deschisă tot a 2-a Duminecă, ear bibliotecarul să fie obligat a împărți cărți noi și a strânge cele cetite.

E consult ca membrii Soc. «Sf. Gheorghe» să fie obligați a ceti, iar în ședințele societății să fie controlați dacă au cetit ceva sau nu. Numai în forma aceasta putem introduce gustul și plăcerea tinerilor de a ceti.

Dacă, pe lângă aceste măsuri, vor pregăti și buni profesori de religie, — se va contribui în mare grad la învierea curentului religios în mijlocul tuturor claselor sociale din țara noastră iubită.

Pr. A. Nanu.

Zece zile în Zarand

— Corespondență *) —

Între anii Domnului 1860 și 1876, Zarandul nostru, condus de aleși ai neamului și ai bisericii, și-a trăit zile de fală și de mărire, ear vrăjmașii noștri milenari porecliseră ținutul zărăndean de «*Mica Daco Românie*», — ca să aibe cu atât mai ales motive de-a o desființa în numele ideii fantastice de «stat unitar» unguresc.

Dintre acei aleși ai neamului și ai bisericii, des pomeniți de bătrânii din partea locului, amintesc numele următorilor: Dr. Iosif Hodoș, organizatorul de frunte al comitatului (județului) Zarand, Sigismund Borlea, amândoi deputați în parlamentul din Peșta, frații Amos și Ion Frâncu, G. Secula, Ion Pipoș (în primii ani), I. Moșiu, I. Simionaș, Teodor Pop filantropul, Candrea, preotul și tribunul erou dela 1848/49 Simeon Croza dela Rovina, preoții Bașa, Mihălțanu ș. a., cari dorm cu toții somnul cel de veci risipiți în diferite părți ale țării, unde i-a mânat soarta și puterea aspră a vremilor. Fie ca duhul lor de activitate românească, inspirată de *armonie și dragoste* frățească, să invie earăș pe plaiurile zărăndene ale Crișului!

Din întâmplări și fapte mai nouă, vă comunic următoarele:

Când în ziua de *Joi* (24 I. tr.) se respândi vestea morții marelui bărbat de stat I. I. C. Brătianu, trecut la nemurire, se ridicară drapelul cernite nu numai pe clădirile publice, ci și pe modestele căsuțe ale zărăndenilor cu puțină dare de mână. Fiul mare, al părintelui mare în istoria neamului, va fi pomenit cu venerație și recunoștință din generație în generație. În ziua următoare *Vineri*, mâni gingașe culegeau frunze și ramuri tinere din gorunul lui Horia dela Tebea, ca împletite în crengi de brad, să împodobescă în formă de cunună sicriul celui ce a știut să salveze și să îngrijească atât de minunat biserica de lemn a lui Horia din Albac, ridicându-o din nou, pe moșia sa din țară liberă. *Sâmbătă* plecară zărăndenii, trimiși cu această cunună, spre București și Florica, ear *Duminică* urmară parastase și vorbiri potrivite momentelor.

Luni (în 28 I. tr.) își ținu institutul *Crișana* din Brad adunarea generală extraordinară, de

*) Din lipsa de spațiu, o publicăm abea acum.
Red.

6. Parte administrativă: Parohul convoacă adunarea parohială în care prezintă preliminarul de buget, încheie socotelile anului etc. Convoacă adunarea generală a celorlalte societăți: «Reuniunea femeilor ortodoxe», Societatea «Sf. Gheorghe», încheie prin raport și activitatea anuală a acestora.

II. Martie, April, Mai.

1. *Predica*. Subiect: Despre mărturisire și cuminecare, despre post, despre Duminica bolnavilor, despre jertfa pe cruce a Mântuitorului. În legătură cu lucrările agricole de primăvară, dă îndrumări de ordin agricol etc.

2. *Catehizarea*. Elevii vor continua materialul prevăzut în programa analitică, cu adăugarea celor de știut despre intrarea Domnului în Ierusalim, patimile, moartea și învierea. Participarea elevilor la slujbele din săptămâna patimilor e obligatorie. Mărturisirea și cuminecarea elevilor.

3. *Soc. «Sf. Gheorghe»*. Catehizație. Explicarea simbolului credinței. Pregătirea societății pentru serbarea festivă cu ocaziunea serbării «Sf. Gheorghe», patronul societății, pregătire pentru 10 Mai, Ziua eroilor, — căror serbări să se dea multă importanță. Participarea mem-

brilor la serviciile din Sf. post. Mărturisirea și cuminecarea lor.

4. Având în vedere apropierea Sf. Paști, activitatea pastorală a preotului să intensifice. Participă la conferința de primăvară a preoțimii, unde se mărturisește și cuminecă însuși preotul. Se îngrijește de mărturisirea și cuminecarea credincioșilor. De ajutorarea celor bolnavi și împărțirea lor. Intrucât e posibil, aranjează vre-o conferință, fie în legătură cu cercul-cultural, fie cu cercul religios, și intrucât acestea nu se pot în parohia fiecăruia întruni, aranjează cu intelectualii din comună, unde pe lângă preot să vorbească și intelectualii ceilalți.

5. *Casa culturală* să fie deschisă ca și în anotimpul de iarnă, eventual numai în Dumineci.

6. *Biblioteca* va împărți cărți numai din lună în lună câteodată.

III. Iunie, Iulie, August.

1. *Predica*. Subiectul poate fi: Despre muncă și buna chivernisire a bunurilor câștigate, despre credință, despre datoriile față de aproapele etc.

2. *Catehizația*. Se face repetiția materialului învățat. Se face examenul în Iunie, care e consult să fie public, cu participarea părinților.

3. *Soc. «Sf. Gheorghe»*. Membrii fiind ocupați cu munca câmpului, nu vor mai ținea ședințe, vor rămânea însă obligați a cerceta Sf. Liturgie și Vecernia, unde vor asculta predicile ocazionale. În timpul de vară fiind în unele sate obiceiul ca tinerii să joace pe la crâjme, preotul va lua în acelea măsuri de oprire și de îndrumare, spre a-i face să vie la casa culturală sau în alt loc potrivit.

4. *Casa culturală* va fi acum închisă, deoarece credincioșii oboșiți de muncă nu pot veni pe la casa culturală.

5. *Biblioteca asemenea*. Bibliotecarul va căuta să adune cărțile nerestituite.

6. Preotul va participa în acest anotimp la diferitele întruniri ale Asociației. Cel care are neapărată lipsă de recreație, să se folosească în acest în timp de concediul legal, pentru a-și putea menține sănătatea atât de necesară păstoririi.

multumind pentru distincția dată, și amintind numele celor doi Augusti părinți, Carol I și Ferdinand I, cari au condus Societatea dela înființarea ei în 1875 și până în 1927, dorește ca munca și activitatea Lor, precum și iubirea Lor mare de neam, să ne fie și nouă, generației de astăzi, imbold spre nouă muncă și activitate binecuvântată, pentru ca sub domnia M. Sale Regelui Mihai să îndeplinim programul fixat de dânsii. — După cuvântarea Principelui Nicolae, au vorbit dnii Al. Tzigara-Samurcaș și Mehedinți, comemorând pe fostul președinte activ, Regele Ferdinand I.

Bugetul statului, de venituri și cheltuieli, pe anul 1928, se ridică la suma de 38 miliarde 350 milioane lei. Cele mai tusemnate venituri care va da țara în anul 1928 sânt următoarele:

Impozite directe 7,282.000,000; Impozite indirecte (taxe pe mărfuri și altele 15,297.000,000; taxe de timbru și imp. pe acte și acte juridice 3,600.000,000; Monopoliurile stat. 7,461.850,000.

Cheltuielile prevăzute pentru anul 1928, împărțite după ministere, sânt următoarele:

Război 7,830.500,000; Finanțe 14,736.176,000; din care cifra datoriiilor publice reprezintă 5,816.000,000; Instrucția 4,732.289,000; Cultele și artele 1,295.976,000; Internele 2,081.300,000; Lucrările publ. 354.869,000; Justiția 1,077.440,000; Agricultură și domeniile 1,386.600,000; Industria și comerțul 510.073,000; Externele 98.165,000; Sănătatea și ocrotirile 1,191.344,000; Munca și coop. 240.100,000; Comunicațiile 712.040,000, și Președinția consiliului 13.128,000.

Spre unificare. Senatul a votat, după debateri de două zile, cu aproape unanimitate, legea actelor de stare civilă, așa că de aici înainte, actele care constată nașterea, căsătoria, moartea locuitorilor țării, vor fi aceleași pentru toate provinciile ei. Unificarea ar fi fost pentru noi mai îmbucurătoare, dacă s'ar fi luat mai mult în seamă, cu acest prilej, vechile drepturi ale bisericii noastre ortodoxe.

Noul primat al Ungariei. La scaunul vacant al primatului catolicilor din Ungaria a fost numit din partea curiei romane preotul benedictin *Serédy*, despre care se spune că este un harnic om de carte, dar, fără rol mai important în viața bisericească a catolicismului din Ungaria. Guvernul din Budapesta ar fi dorit să vadă pe altcineva pe scaunul primatului, dar Papa ar fi cedat stăruințelor fostei împărătese *Zita* numind pe pater-ul *Serédy*, bine cunoscut prin simțmintele sale de loialitate către fosta dinastie de Habsburg. Legitimistii unguri sperează că noul primat va fi un factor hotărâtor pentru aducerea arhiduceului Otto de Habsburg pe tronul Ungariei, arătând oarecum consimțământul Papei. Va fi regretând Papa adânc detronarea Habsburgilor și dismembrarea împărăției lor, cu ajutorul cărora ne-au asuprit pe noi, dar... nu mai invie morții.

Urmează apoi vacanța elevilor, fiind îndrumați a nu-și uita de Sf. Biserică.

3. *Soc. «Sf. Gheorghe»*. Membrii fiind ocupați cu munca câmpului, nu vor mai ținea ședințe, vor rămânea însă obligați a cerceta Sf. Liturgie și Vecernia, unde vor asculta predicile ocazionale. În timpul de vară fiind în unele sate obiceiul ca tinerii să joace pe la crâjme, preotul va lua în acelea măsuri de oprire și de îndrumare, spre a-i face să vie la casa culturală sau în alt loc potrivit.

4. *Casa culturală* va fi acum închisă, deoarece credincioșii oboșiți de muncă nu pot veni pe la casa culturală.

5. *Biblioteca asemenea*. Bibliotecarul va căuta să adune cărțile nerestituite.

6. Preotul va participa în acest anotimp la diferitele întruniri ale Asociației. Cel care are neapărată lipsă de recreație, să se folosească în acest în timp de concediul legal, pentru a-și putea menține sănătatea atât de necesară păstoririi.

IV. Septemvrie, Octomvrie, Noemvrie.

1 *Predica*. Subiect: Despre viața familiară, despre credință în viața veșnică, despre rugăciune ca mijloc de câștigare a celor trebuincioase.

Schimbări în diplomatie. Problema reformelor în diplomația noastră preocupă, se pare, în măsură hotărâtoare actualul guvern și titularul departamentului internelor. Toată opinia publică este în așteptarea unor hotărâri care să aibă darul de a schimba radical în spre mai bine felul cum suntem reprezentați în străinătate. Le așteptăm și noi. Dar și până ce ele vor fi luate și aduse la cunoștința țării, ținem să spunem că nici un moment nu ne-am putut gândi că un ministru de externe, care are spicacitatea dlui N. Titulescu, ar fi fost în stare să comită greșala de a trimite ca reprezentant al statului nostru ortodox la Vatican pe dl Ghika, care — așa se spune — este catolic, împreună cu aproape toată familia sa. Credem că numai rău vointorii D-Sale i-au atribuit asemenea intenții.

De altfel credem că e vremea să fie suprîmat postul de reprezentant al nostru pe lângă Vatican. Din mai multe motive pe cari le vom aminti probabil altă dată mai pe larg. După o experiență de câțiva ani acest post s'a dovedit nu numai de prisos, dar păgubitor țării. Plătim bani grei, scoși de pe biata populație ortodoxă a țării, un reprezentant lângă Vatican, care ori n'are de lucru ori, când lucrează ceva, lucrează rău.

INFORMAȚIUNI

Dar cultural făcut liceului «Andrei Șaguna». Dl Vasile M. Kogălniceanu, fiul marelui Mihail Kogălniceanu, donează vechiului așezământ de cultură din Brașov întreaga sa bibliotecă de circa 20.000 volume. Fapta grăește dela sine. În scrisoarea sa, adresată la această ocazie dlui I. Moșoiu, directorului acestui liceu, dl Vasile M. Kogălniceanu își manifestă dragostea caldă pentru pământul ardelenesc, și arată că singurul nostru apărător în vârful munților și a codrului a fost numai credința în Dumnezeu, în Dumnezeuul părinților noștri. În semnul dragostei sale pentru acest pământ, dl V. M. Kogălniceanu, stabilit acum la bătrânețe, în Brașov, a dăruit toată biblioteca sa liceului nostru de acolo, ca să fie unul dintre mijloacele de propășire morală și de întărire în sentimentele naționale și creștinești ale neamului.

Medalia comemorativă a independenței. Marele nostru Rege Ferdinand a ținut să comemoreze printr-o medalie împlinirea a cincizeci de ani dela proclamarea independenței. Această medalie numită «Medalia Luptătorilor pentru Independență» a fost aprobată și comandată de Regele Ferdinand și urmează a se distribui zilele acestea. Beneficiarii vor fi: Toți veteranii războiului 1877—1878; doamnele care au obținut în timpul aceluiaș război «Crucea Regina Elisabeta»; toți președinții de consiliu dela războiul independenței până astăzi.

Director al Școlii Române dela Roma s, din partea Academiei noastre din Bu-

curești, dl *G. G. Mateescu*, profesor universitar în Cluj. Dl Mateescu ocupă astfel locul decedatului savant Vasile Pârvan.

Dare de seamă și act de mulțămire. La colecta pentru îngrădirea și terminarea salei de gimnastică dela liceul «Avram Iancu» din Brad și zidirea unei case naționale în Brad au contribuit în anul 1927: Pavel și Eugenia Dr. Oprea profesor 2000 lei; Dr. Ioan Teleguț medic, Ioan Oprea director la «Timișana», Emanul Comșa director de bancă, Dr. Cornel T. Albu avocat, toți câte 500 lei; Petru Pența notar public 300 lei; Nicolae Stoiia director de liceu 250 lei; Dr. Ștefan Nicolici vicar episcopesc, toți din Timișoara; Dr. Ioan Felea paroh Pecica, Dr. Iosif Traian Bădescu Episcop, Filaret Musta Arhieru Vicar episcopesc în Caransebeș, Petru Furdul învățător Deva, Dr. Teodor Băbuța medic Gurahonț, Pr. Aron Roman Hurcoiu de sus, toți câte 200 lei; Pr. M. Stoianovici Nădlac, Nicolae Herteg funcționar Pecica, Dănilă Ilișescu revizor școlar Oravița, Ion Fodor director de liceu, Dr. Isaiia Popa medic, Gh. Birăescu, toți din Timișoara și toți câte 100 lei; Zenovie Oana învățător, Aurelia Oana Inv. ambii din Deva, câte 50 lei; Emanuil Ungurean avocat, N. Niculescu prot. ambii din Timișoara, câte 40 lei. Suma: 6730. — Generoșilor contribuitoari li se aduc mulțumiri.

S'a inaugurat zilele acestea, la Brașov, teatrul «Astra», în fața de față a reprezentanților trimiși de biserică și de societățile culturale minoritare invitate să asiste. Au urmat cu toții invitații, — afară de biserica sașilor și de societățile săsești, care socotesc că prin asemenea atitudine de isolare își slujesc mai bine neamul în țara unde doresc să rămână.

Sectă nouă. La Budapesta s'a întemeiat o sectă religioasă compusă din izraeliți cari, fără a renunța la propria lor credință, acceptă cultul creștin și se califică «evrei cari cred în Hristos». Aderenții săi sânt în majoritate medici, avocați, profesori și elevi ai liceelor rabinice. E vorba de evrei cari, trecând la religia creștină, nu vor să fie acuzați că au ținut scopuri practice. La una din recentele lor întruniri, asistenți au recitat Tatăl nostru în ebraică!

Pământ expropriat și plata pământului. După socotelile luate de ministerul de agricultură și domonii:

În *Ardeal*: au fost expropriate 3.282,261 ha, și împărțite la țărani 1.603,809 ha.

În *Bucovina*: au fost expropriate 349,375 ha, iar țaranilor li s'au împărțit 75,967 hectiare.

În *Basarabia*: au fost expropriate 4271 de moșii cu o întindere totală de 1 milion 491,920 ha, din care au fost improprietăriți 357,083 de gospodări.

În *Regatul-vechi*: au fost expropriate 5627 de moșii proprietărești, cu o întindere de 1.759,084 ha; dela stat au fost trecute în fondul de expropriere 509,374 ha; s'au expropriat mo-

șiile supușilor streini în întindere de 51,847 ha și dela proprietarii cari lipsesc din țară — 67.662 ha. Iar în întreaga Românie au fost expropriate până acuma 6.008,098 hectare de pământ.

În *Dobrogea* nu s'au isprăvit lucrările de expropriere, dar sânt expropriate până acuma 291,852 ha, din care se improprietăresc atât oamenii localnici, cât și coloniști.

Cum se știe, plata pământului expropriat a luat-o statul asupra sa.

Pentru acest pământ, până la începutul lui Noemvrie, statul plăti:

În vechiul regat 4,576.873,300 lei;

În Ardeal 264.814,698 lei;

În Bucovina 304.545,200 lei; și

În Basarabia 784.101,823 lei.

Peste tot statul a plătit până acuma pentru pământul expropriat 5,930.299.022 lei.

Și a mai rămas dator pentru tot pământul expropriat 4 miliarde și jumate de lei.

Știri scurte. Universitățile noastre se închid de sărbători, cu ziua de 16 Decemvrie. Cursurile se redeschid îndată după sărbătorile Crăciunului.

— Lozuri și prospecte de loterie externe sânt oprite în toată țara și vor fi înaintate parchetelor dela tribunale.

— Parlamentul ia vacanță începând cu ziua de 22 Decemvrie.

— Nu este adevărat că studenții ar fi rupt un steag englez la Oradea; dimpotrivă, găsind un astfel de steag l-au purtat în strigate de «Trăească marea noastră aliată Anglia!»

ȘTIRI LOCALE

Teatru. Trupa teatrului național clujan a jucat, Miercuri seara, în sala teatrului sibian, una din multele piese datorite scriitorului și directorului de teatre, dlui *Victor Eftimiu*. În piesa jucată alaltă seară, *Dansul Milioanelor*, autorul grupează unele slăbiciuni și păcate posibile ale societății actuale în jurul unui publicist, — bun de inimă, darnic, foarte întreprinzător și nealegător în mijloacele de a parveni, — și le biciuește cu duh și avânt, uneori — ceea ce ar fi de prisos — în culori prea de farsă și operetă. Puterile artistice dela Cluj au înregistrat nou și mare succes prin jocul lor îngrijit și cu mult temperament. Merită întreg sprijinul publicului.

Poșta redacției

Pr. *Pavel* în B., și *altor buni cititori*. Comunicate, de interes obșteșc, din partea locului, sânt bine primite în toată vremea.

Dlul *Dr. E.* în O. Chestiunea tratată, cum sântem informați, este inițiată din partea Cons. arhiepiscopesc.

Pr. *I. M.* în C. Întrebarea ce ne faceți, am înaintat-o Ven. Cons. arhiepiscopesc, de unde veți primi răspunsul dorit.

2. **Catehizația.** În acest timp (Sept.) se face inaugurarea anului școlar. Preotul face serviciul prescriș și predică despre însemnătatea culturii. Datorințele părinților de a trimite copiii la școală, a copiilor de a asculta pe părinți și învățători etc.

Copiii vor fi conduși de învățător la biserică. Materialul catehizației este cel prescriș de programa-analitică, și în combinație cu acesta orice material religios necesar formării caracterului religios-moral.

3. **Soc. «Sf. Gheorghe»** își va începe din nou activitatea. Se va continua catehizația, se vor ținea șezători culturale, unde permit împrejurările să fie puși ei înșiși să se manifeste cu declamări, cântări etc.

4. **Casa culturală.** Vezi cap. II. 5.

5. **Biblioteca.** Vezi cap. II. 6.

6. Preotul caută să-și termine toate agențele administrative și de birou.

Aceasta ar fi schița planului de activitate prețască pe timp de un an de zile. De sine înțeles că, conform acestei schițe, activitatea preotului se poate desfășura în anii viitori cu nou colorit, cu învățături nouă, pornind însă totdeauna dela cele vechi, cu o legătură orga-

nica spre cele nouă. În încheiere țin să mai fac unele precizări și constatări necesare înțelegerii cât mai depline a scestui plan de activitate.

Principiul călăuzitor în ce privește predica trebuie să fie «non multa, sed multum». Preotul să țină în fiecare lună cel puțin 2 predici, pe care să le facă și în scris. În forma aceasta, cu ocaziunea tinerii cercurilor religioase s'ar putea constata întrucât fiecare preot și-a făcut această datorie sau nu. Din predicile cele mai bune s'ar putea face apoi o carte de predici a tractului nostru. Am indicat în fiecare anotimp, subiectul despre care se poate predica. Consult ar fi ca cel puțin anul viitor, fiecare preot să se folosească de aceste subiecte, pornind însă dela citate deosebite, fiecare după buna sa chibzueală.

Cât privește capitolul catehizației, am indica astfel de material pe care numai preotul l-ar putea preda cu efect. Aceasta am făcut-o în urma diferitelor constatări dureroase pe care suntem siliți a le face în ziua de azi, după ce atât învățământul normal, cât și cel primar suferă de lipsă de educație religioasă. Învățătorii de azi — onoare excepțiilor, — nu mai sunt crescuți în spirit religios-moral, nu mai cercetează regulat biserica, nu cunosc d'ajuns materialul religios, — deci nici nu-l pot preda. Familia încă nu mai prea pune pond pe acest învățământ, lă-

sându-se în nădejdea școlii, și astfel ne trezim cu tinerime care nu știe de ce e creștină, nu știe rugăciuni, nu știe deci să mărească pe Tatăl cel din ceruri, — tinerime care cu timpul se preface în turma noastră neascultătoare. Mântuitorul nu s'a ferit de copii, ci a zis: «Lăsați pruncii să vină la mine», și prin aceasta ni-a arătat că și copiii aparțin turmei noastre, activității noastre; deci propun ca să facem noi preoții și catehizația.

În schița planului am prevăzut mărturisirea și cuminecarea numai în postul Paștilor. Aceasta în urma uzului zilelor noastre. Porunca bisericească spune că de patru ori pe an, ear această poruncă a formulat-o Biserica pe vremuri ca o necesitate a vieții spirituale. Nu viața a ieșit din poruncă, ci porunca a isvorât din viață. Drept aceea, să căutăm, fraților, să administrăm creștinilor, aceste sfinte taine mântuitoare, în toate posturile.

În sfârșit țin să amintesc, că asupra părții administrative n'am insistat decât în treacăt, deoarece aceasta e reglementată de Legea bisericească, precum și de diferitele regulamente și circulare.

Pr. *Ion Știrbețu*.

Nr. 732/927.

(150) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cantor bisericesc la bisericile ortodoxe române din Zărnești, protopopiatul Bran, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar lunar dela biserică 2000 lei.
2. Stola obișnuită în parohiile din Zărnești.
3. 3 (trei) stânci lemne de foc dela biserică.

Cantorul ales se obligă și a instrui și conduce cor bisericesc la liturghie și festivități.

Reflecții să-și înainteze cererile însoțite cu toate documentele necesare consiliului parohial ortodox român din Zărnești în termenul statorit.

Consiliul parohial Zărnești.

Președinte:
Ioan Hamsea
protopop.

Secretar:
Andrei Ciurea.

Nr. 558/927.

(149) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Clugud, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasonate în tabloul B pentru întregirea dela stat, Sesia parohială 17¹/₂ jugăre.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesco, și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a aclebra, eventual a cânta și cuvânta.

Sebeș, 20 Noembrie 1927.

Oficiul protopopesco, în înțelegere cu consiliul parohial,

Sergiu Medean
protopop.

(139) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III Blăjil din protopresbiteratul Tarnava se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Sesia parohială de 26 jug. cat.
3. Curtea parohială cu toate supraedificațiile în stare bună și gradina de aproape un jug. cat.
4. Lemne de foc din pădurea comunală date de comuna politică conform uzului, plătite de preot, dar tăiate, făcute și duse de popor.
5. Stola obișnuită.

Concurenții îndreptățiți la acest post își vor înainta cererile de concurs oficiului prot. în Diciosânmărin, cu documentele prescrise și în termen legal, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în parohie pentru a aclebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu consiliul parohial din Blăjil.

Diciosânmărin, la 12 August 1927.

Gheorghe Oprean
adm. prot.

GRATIS trimit catalogul meu despre **vișe de vie altoite** care cuprinde prețurile cele mai ieftine și sfaturile necesare pentru fiecare viticultor. În interesul propriu al Dvoastre nu procurați vișe de vie sau vișe altoite, până când nu citiți calauza mea de viticultură.

Adresa: **J. SZÜCS**, pepinierie 24, Digosig, județul Bihor. Se caută agenți pe langa provizie mare. (131) 6—16

Nr. 406—1927.

(142) 3—3

Concurs

În baza legilor în vigoare și în legătură cu ordinul Consiliului arhiepiscopesc din 7 Septembrie 1927 Nr. 8725 Plen. se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului IIIa.

Viitorul protopop va ocupa și postul de paroh în parohia centrală IIIa.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Venitele parohiei; a) întregire dela stat; b) folosirea sesiunii parohiale de 27 jug. și anume 13 jug. sesiune veche și 14 jug. din reforma agrară, pământ de calitate bună; c) venitele stolare uzitate în tract.

2. Retribuțiile de protopop.

Concurenții au să documenteze calificățiunea prescrisă prin conculul Nr. 111 al Congresului național bisericesc din anul 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare se vor înainta P. V. Consiliu arhiepiscopesc în termen de 30 zile dela prima publicare în «Tel. Rom.» având a alătura și o tabelă de calificăție în înțelesul § lui 12 din Regulament.

Concursurile intrate după expirarea termenului nu se vor considera.

IIIa, din ședința consiliului protopopesco, ținută la 11 Noembrie 1927.

Ioșif Morariu,
președinte.

Longin Goțiu,
notar.

Nr. 10990—1927 Plen.

Se aprobă. Din ședința plenară, dela 25 Noembrie 1927.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut

în «Biblioteca Bunului Păstor» Nr. 15

Un păstor model

scrierea admirabilă a scriitorului cunoscut cetitorilor noștri **Gr. Petrov**, tradusă de **P. S. Sa Episcopul Nicodem**. E o lectură ca și care alta mai frumoasă și mai instructivă nu putem recomanda preoților noștri. A ieșit în zilele acestea din Tipografia arhidiecezană din Sibiu și se poate comanda de la Librăria arhidiecezană cu prețul de Lei 70. Ar trebui să nu lipsească din casa nici unui preot.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare: cartea cunoscutei scriitoare **Constanța Hodoș**:

Teatru de copii,

cinci piese într'un act, foarte potrivite pentru a fi jucate la școli și la alte institute de creștere. Prețul: 18 lei, plus porto 5 lei.

Departate de lume,

de aceeași scriitoare, conține cele mai frumoase povestiri. Prețul 40 lei, și 5 lei porto.

În Librăria Arhidiecezană se află spre vânzare

Din viețile sfinților

de

Mihail Sadoveanu și D. D. Patrașcanu

I. Spre Emaus

Prețul Lei 45, plus spese postale: Lei 15.

II. Sfintele Amintiri

Prețul Lei 80, plus spese postale: Lei 20.

Nr. 731/927.

(145) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a treia de clasa I a Zărnești, protopresbiteratul Branului, se publică concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat precum și 9 jugăre sesiune parohială.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, cu prealabila încuviințare a protopresbiterului se pot prezenta în biserică spre a cânta, oficia și cuvânta.

Zărnești, 24 Noembrie 1927.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 471/1927 prot.

(147) 2—3

Concurs

Pentru întregirea a lor două parohii de clasa I, Ocna de sus, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariție a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B, pentru întregire dela stat.

Sesiune parohială 20 jug. 1444 □, parte fânaș, parte arător.

Venitele stolare obicinuite.

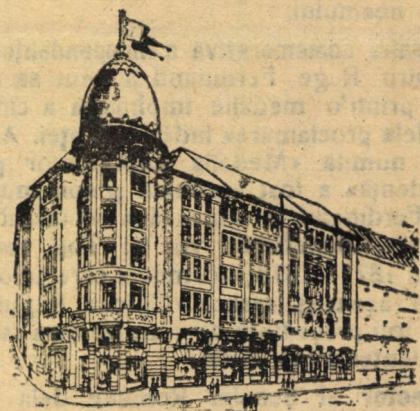
Reflecții îndreptățiți la acest post sânt poțțiți să-și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Sibiu, la 30 Noembrie 1927.

Oficiul protopopesco în înțelegere cu consiliul parohial din Ocna de sus (Ocna-Sibiului).

Emilian Cioran
protopop.

Prin lumină la fericire. *N. Iorga.*

Loteria Ligii Culturale

Aprobată de On. Minist. de Interne cu Nr. 5570 A.

519 câștiguri

șapte milioane

Lei 7.000,000

1 câștig de Lei 2.000,000

1 " " " 1.000,000

2 câștiguri à " 500,000

4 " " " 200,000

6 " " " 100,000

și multe alte câștiguri mai mici

Tragerea la 1 Ianuar 1928

Câștigurile se plătesc integral.

Se vând la toate secțiunile Ligei Culturale, Bănci, Librării și la Depozitari de ziare. Unde nu se găsec lozuri, adresați comenzile însoțite de valoarea lor, prin mandat postal: Biroului Ligei Culturale, București, strada Luterană 6, Etaj I. Pentru comenzi mai mici de 5 lozuri se adaugă 20 lei pentru porto recom. Comenzile mari de 5 lozuri se expediază franco de orice cheltuieli.